

GEORGIAN MEDICAL NEWS

ISSN 1512-0112

№ 7-8 (304-305) Июль-Август 2020

ТБИЛИСИ - NEW YORK

ЕЖЕМЕСЯЧНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

Медицинские новости Грузии
საქართველოს სამედიცინო სიახლენი

GEORGIAN MEDICAL NEWS

No 7-8 (304-305) 2020

Published in cooperation with and under the patronage
of the Tbilisi State Medical University

Издается в сотрудничестве и под патронажем
Тбилисского государственного медицинского университета

გამოიცემა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტთან
თანამშრომლობითა და მისი პატრონაჟით

ЕЖЕМЕСЯЧНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
ТБИЛИСИ - НЬЮ-ЙОРК

GMN: Georgian Medical News is peer-reviewed, published monthly journal committed to promoting the science and art of medicine and the betterment of public health, published by the GMN Editorial Board and The International Academy of Sciences, Education, Industry and Arts (U.S.A.) since 1994. **GMN** carries original scientific articles on medicine, biology and pharmacy, which are of experimental, theoretical and practical character; publishes original research, reviews, commentaries, editorials, essays, medical news, and correspondence in English and Russian.

GMN is indexed in MEDLINE, SCOPUS, PubMed and VINITI Russian Academy of Sciences. The full text content is available through EBSCO databases.

GMN: Медицинские новости Грузии - ежемесячный рецензируемый научный журнал, издаётся Редакционной коллегией и Международной академией наук, образования, искусств и естествознания (IASEIA) США с 1994 года на русском и английском языках в целях поддержки медицинской науки и улучшения здравоохранения. В журнале публикуются оригинальные научные статьи в области медицины, биологии и фармации, статьи обзорного характера, научные сообщения, новости медицины и здравоохранения.

Журнал индексируется в MEDLINE, отражён в базе данных SCOPUS, PubMed и ВИНТИ РАН. Полнотекстовые статьи журнала доступны через БД EBSCO.

GMN: Georgian Medical News – საქართველოს სამედიცინო სიახლენი – არის ყოველთვიური სამეცნიერო სამედიცინო რეცენზირებადი ჟურნალი, გამოიცემა 1994 წლიდან, წარმოადგენს სარედაქციო კოლეგიისა და აშშ-ის მეცნიერების, განათლების, ინდუსტრიის, ხელოვნებისა და ბუნებისმეტყველების საერთაშორისო აკადემიის ერთობლივ გამოცემას. GMN-ში რუსულ და ინგლისურ ენებზე ქვეყნდება ექსპერიმენტული, თეორიული და პრაქტიკული ხასიათის ორიგინალური სამეცნიერო სტატიები მედიცინის, ბიოლოგიისა და ფარმაციის სფეროში, მიმოხილვითი ხასიათის სტატიები.

ჟურნალი ინდექსირებულია MEDLINE-ის საერთაშორისო სისტემაში, ასახულია SCOPUS-ის, PubMed-ის და ВИНТИ РАН-ის მონაცემთა ბაზებში. სტატიების სრული ტექსტი ხელმისაწვდომია EBSCO-ს მონაცემთა ბაზებშიდან.

МЕДИЦИНСКИЕ НОВОСТИ ГРУЗИИ

Ежемесячный совместный грузино-американский научный электронно-печатный журнал
Агентства медицинской информации Ассоциации деловой прессы Грузии,
Академии медицинских наук Грузии, Международной академии наук, индустрии,
образования и искусств США.
Издается с 1994 г., распространяется в СНГ, ЕС и США

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

Николай Пирцхалаишвили

НАУЧНЫЙ РЕДАКТОР

Елене Гиоргадзе

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

Нино Микаберидзе

НАУЧНО-РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Зураб Вадачкориа - председатель Научно-редакционного совета

Михаил Бахмутский (США), Александр Геннинг (Германия), Амиран Гамкрелидзе (Грузия),
Константин Кипиани (Грузия), Георгий Камкамидзе (Грузия),
Паата Куртанидзе (Грузия), Вахтанг Масхулия (Грузия),
Тенгиз Ризнис (США), Реваз Сепиашвили (Грузия), Дэвид Элуа (США)

НАУЧНО-РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Константин Кипиани - председатель Научно-редакционной коллегии

Архимандрит Адам - Вахтанг Ахаладзе, Амиран Антадзе, Нелли Антелава, Тенгиз Асатиани,
Гия Берадзе, Рима Бериашвили, Лео Бокерия, Отар Герзмава, Лиана Гогиашвили, Нодар Гогешашвили,
Николай Гонгадзе, Лия Дваладзе, Манана Жвания, Тamar Зерекидзе, Ирина Квачадзе,
Нана Квирквелия, Зураб Кеванишвили, Гурам Кикнадзе, Димитрий Кордзаиа, Теймураз Лежава,
Нодар Ломидзе, Джанлуиджи Мелотти, Марина Мамаладзе, Караман Пагава,
Мамука Пирцхалаишвили, Анна Рехвиашвили, Мака Сологашвили, Рамаз Хецуриани,
Рудольф Хохенфеллнер, Кахабер Челидзе, Тинатин Чиковани, Арчил Чхотуа,
Рамаз Шенгелия, Кетеван Эбралидзе

Website:

www.geomednews.org

The International Academy of Sciences, Education, Industry & Arts. P.O.Box 390177,
Mountain View, CA, 94039-0177, USA. Tel/Fax: (650) 967-4733

Версия: печатная. **Цена:** свободная.

Условия подписки: подписка принимается на 6 и 12 месяцев.

По вопросам подписки обращаться по тел.: 293 66 78.

Контактный адрес: Грузия, 0177, Тбилиси, ул. Асатиани 7, IV этаж, комната 408
тел.: 995(32) 254 24 91, 5(55) 75 65 99

Fax: +995(32) 253 70 58, e-mail: ninomikaber@geomednews.com; nikopir@geomednews.com

По вопросам размещения рекламы обращаться по тел.: 5(99) 97 95 93

© 2001. Ассоциация деловой прессы Грузии

© 2001. The International Academy of Sciences,
Education, Industry & Arts (USA)

GEORGIAN MEDICAL NEWS

Monthly Georgia-US joint scientific journal published both in electronic and paper formats of the Agency of Medical Information of the Georgian Association of Business Press; Georgian Academy of Medical Sciences; International Academy of Sciences, Education, Industry and Arts (USA).

Published since 1994. Distributed in NIS, EU and USA.

EDITOR IN CHIEF

Nicholas Pirtskhalaishvili

SCIENTIFIC EDITOR

Elene Giorgadze

DEPUTY CHIEF EDITOR

Nino Mikaberidze

SCIENTIFIC EDITORIAL COUNCIL

Zurab Vadachkoria - Head of Editorial council

Michael Bakhmutsky (USA), Alexander Gënning (Germany),

Amiran Gamkrelidze (Georgia), David Elua (USA),

Konstantin Kipiani (Georgia), Giorgi Kamkamidze (Georgia), Paata Kurtanidze (Georgia),

Vakhtang Maskhulia (Georgia), Tengiz Riznis (USA), Revaz Sepiashvili (Georgia)

SCIENTIFIC EDITORIAL BOARD

Konstantin Kipiani - Head of Editorial board

Archimandrite Adam - Vakhtang Akhaladze, Amiran Antadze, Nelly Antelava,

Tengiz Asatiani, Gia Beradze, Rima Beriashvili, Leo Bokeria, Kakhaber Chelidze,

Tinatin Chikovani, Archil Chkhotua, Lia Dvaladze, Ketevan Ebralidze, Otar Gerzmava,

Liana Gogiashvili, Nodar Gogebashvili, Nicholas Gongadze, Rudolf Hohenfellner,

Zurab Kevanishvili, Ramaz Khetsuriani, Guram Kiknadze, Dimitri Kordzaia, Irina Kvachadze,

Nana Kvirkevelia, Teymuraz Lezhava, Nodar Lomidze, Marina Mamaladze, Gianluigi Melotti,

Kharaman Pagava, Mamuka Pirtskhalaishvili, Anna Rekhviashvili, Maka Sologhashvili,

Ramaz Shengelia, Tamar Zerekidze, Manana Zhvania

CONTACT ADDRESS IN TBILISI

GMN Editorial Board

7 Asatiani Street, 4th Floor

Tbilisi, Georgia 0177

Phone: 995 (32) 254-24-91

995 (32) 253-70-58

Fax: 995 (32) 253-70-58

CONTACT ADDRESS IN NEW YORK

NINITEX INTERNATIONAL, INC.

3 PINE DRIVE SOUTH

ROSLYN, NY 11576 U.S.A.

WEBSITE

www.geomednews.org

Phone: +1 (917) 327-7732

К СВЕДЕНИЮ АВТОРОВ!

При направлении статьи в редакцию необходимо соблюдать следующие правила:

1. Статья должна быть представлена в двух экземплярах, на русском или английском языках, напечатанная через **полтора интервала на одной стороне стандартного листа с шириной левого поля в три сантиметра**. Используемый компьютерный шрифт для текста на русском и английском языках - **Times New Roman (Кириллица)**, для текста на грузинском языке следует использовать **AcadNusx**. Размер шрифта - **12**. К рукописи, напечатанной на компьютере, должен быть приложен CD со статьей.

2. Размер статьи должен быть не менее десяти и не более двадцати страниц машинописи, включая указатель литературы и резюме на английском, русском и грузинском языках.

3. В статье должны быть освещены актуальность данного материала, методы и результаты исследования и их обсуждение.

При представлении в печать научных экспериментальных работ авторы должны указывать вид и количество экспериментальных животных, применявшиеся методы обезболивания и усыпления (в ходе острых опытов).

4. К статье должны быть приложены краткое (на полстраницы) резюме на английском, русском и грузинском языках (включающее следующие разделы: цель исследования, материал и методы, результаты и заключение) и список ключевых слов (key words).

5. Таблицы необходимо представлять в печатной форме. Фотокопии не принимаются. **Все цифровые, итоговые и процентные данные в таблицах должны соответствовать таковым в тексте статьи**. Таблицы и графики должны быть озаглавлены.

6. Фотографии должны быть контрастными, фотокопии с рентгенограмм - в позитивном изображении. Рисунки, чертежи и диаграммы следует озаглавить, пронумеровать и вставить в соответствующее место текста **в tiff формате**.

В подписях к микрофотографиям следует указывать степень увеличения через окуляр или объектив и метод окраски или импрегнации срезов.

7. Фамилии отечественных авторов приводятся в оригинальной транскрипции.

8. При оформлении и направлении статей в журнал МНГ просим авторов соблюдать правила, изложенные в «Единых требованиях к рукописям, представляемым в биомедицинские журналы», принятых Международным комитетом редакторов медицинских журналов - <http://www.spinesurgery.ru/files/publish.pdf> и http://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html В конце каждой оригинальной статьи приводится библиографический список. В список литературы включаются все материалы, на которые имеются ссылки в тексте. Список составляется в алфавитном порядке и нумеруется. Литературный источник приводится на языке оригинала. В списке литературы сначала приводятся работы, написанные знаками грузинского алфавита, затем кириллицей и латиницей. Ссылки на цитируемые работы в тексте статьи даются в квадратных скобках в виде номера, соответствующего номеру данной работы в списке литературы. Большинство цитированных источников должны быть за последние 5-7 лет.

9. Для получения права на публикацию статья должна иметь от руководителя работы или учреждения визу и сопроводительное отношение, написанные или напечатанные на бланке и заверенные подписью и печатью.

10. В конце статьи должны быть подписи всех авторов, полностью приведены их фамилии, имена и отчества, указаны служебный и домашний номера телефонов и адреса или иные координаты. Количество авторов (соавторов) не должно превышать пяти человек.

11. Редакция оставляет за собой право сокращать и исправлять статьи. Корректурa авторам не высылается, вся работа и сверка проводится по авторскому оригиналу.

12. Недопустимо направление в редакцию работ, представленных к печати в иных издательствах или опубликованных в других изданиях.

При нарушении указанных правил статьи не рассматриваются.

REQUIREMENTS

Please note, materials submitted to the Editorial Office Staff are supposed to meet the following requirements:

1. Articles must be provided with a double copy, in English or Russian languages and typed or computer-printed on a single side of standard typing paper, with the left margin of 3 centimeters width, and 1.5 spacing between the lines, typeface - **Times New Roman (Cyrillic)**, print size - **12** (referring to Georgian and Russian materials). With computer-printed texts please enclose a CD carrying the same file titled with Latin symbols.

2. Size of the article, including index and resume in English, Russian and Georgian languages must be at least 10 pages and not exceed the limit of 20 pages of typed or computer-printed text.

3. Submitted material must include a coverage of a topical subject, research methods, results, and review.

Authors of the scientific-research works must indicate the number of experimental biological species drawn in, list the employed methods of anesthetization and soporific means used during acute tests.

4. Articles must have a short (half page) abstract in English, Russian and Georgian (including the following sections: aim of study, material and methods, results and conclusions) and a list of key words.

5. Tables must be presented in an original typed or computer-printed form, instead of a photocopied version. **Numbers, totals, percentile data on the tables must coincide with those in the texts of the articles.** Tables and graphs must be headed.

6. Photographs are required to be contrasted and must be submitted with doubles. Please number each photograph with a pencil on its back, indicate author's name, title of the article (short version), and mark out its top and bottom parts. Drawings must be accurate, drafts and diagrams drawn in Indian ink (or black ink). Photocopies of the X-ray photographs must be presented in a positive image in **tiff format**.

Accurately numbered subtitles for each illustration must be listed on a separate sheet of paper. In the subtitles for the microphotographs please indicate the ocular and objective lens magnification power, method of coloring or impregnation of the microscopic sections (preparations).

7. Please indicate last names, first and middle initials of the native authors, present names and initials of the foreign authors in the transcription of the original language, enclose in parenthesis corresponding number under which the author is listed in the reference materials.

8. Please follow guidance offered to authors by The International Committee of Medical Journal Editors guidance in its Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals publication available online at: http://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html
http://www.icmje.org/urm_full.pdf

In GMN style for each work cited in the text, a bibliographic reference is given, and this is located at the end of the article under the title "References". All references cited in the text must be listed. The list of references should be arranged alphabetically and then numbered. References are numbered in the text [numbers in square brackets] and in the reference list and numbers are repeated throughout the text as needed. The bibliographic description is given in the language of publication (citations in Georgian script are followed by Cyrillic and Latin).

9. To obtain the rights of publication articles must be accompanied by a visa from the project instructor or the establishment, where the work has been performed, and a reference letter, both written or typed on a special signed form, certified by a stamp or a seal.

10. Articles must be signed by all of the authors at the end, and they must be provided with a list of full names, office and home phone numbers and addresses or other non-office locations where the authors could be reached. The number of the authors (co-authors) must not exceed the limit of 5 people.

11. Editorial Staff reserves the rights to cut down in size and correct the articles. Proof-sheets are not sent out to the authors. The entire editorial and collation work is performed according to the author's original text.

12. Sending in the works that have already been assigned to the press by other Editorial Staffs or have been printed by other publishers is not permissible.

**Articles that Fail to Meet the Aforementioned
Requirements are not Assigned to be Reviewed.**

ავტორთა საქურაღებოლ!

რედაქციაში სტატიის წარმოდგენისას საჭიროა დაეიცვათ შემდეგი წესები:

1. სტატია უნდა წარმოადგინოთ 2 ცალად, რუსულ ან ინგლისურ ენებზე დაბეჭდილი სტანდარტული ფურცლის 1 გვერდზე, 3 სმ სიგანის მარცხენა ველისა და სტრიქონებს შორის 1,5 ინტერვალის დაცვით. გამოყენებული კომპიუტერული შრიფტი რუსულ და ინგლისურენოვან ტექსტებში - **Times New Roman (Кириллица)**, ხოლო ქართულენოვან ტექსტში საჭიროა გამოვიყენოთ **AcadNusx**. შრიფტის ზომა – 12. სტატიას თან უნდა ახლდეს CD სტატიით.

2. სტატიის მოცულობა არ უნდა შეადგენდეს 10 გვერდზე ნაკლებს და 20 გვერდზე მეტს ლიტერატურის სიის და რეზიუმეების (ინგლისურ, რუსულ და ქართულ ენებზე) ჩათვლით.

3. სტატიაში საჭიროა გაშუქდეს: საკითხის აქტუალობა; კვლევის მიზანი; საკვლევი მასალა და გამოყენებული მეთოდები; მიღებული შედეგები და მათი განსჯა. ექსპერიმენტული ხასიათის სტატიების წარმოდგენისას ავტორებმა უნდა მიუთითონ საექსპერიმენტო ცხოველების სახეობა და რაოდენობა; გაუტკივარებისა და დაძინების მეთოდები (მწვავე ცდების პირობებში).

4. სტატიას თან უნდა ახლდეს რეზიუმე ინგლისურ, რუსულ და ქართულ ენებზე არანაკლებ ნახევარი გვერდის მოცულობისა (სათაურის, ავტორების, დაწესებულების მითითებით და უნდა შეიცავდეს შემდეგ განყოფილებებს: მიზანი, მასალა და მეთოდები, შედეგები და დასკვნები; ტექსტუალური ნაწილი არ უნდა იყოს 15 სტრიქონზე ნაკლები) და საკვანძო სიტყვების ჩამონათვალი (key words).

5. ცხრილები საჭიროა წარმოადგინოთ ნაბეჭდი სახით. ყველა ციფრული, შემაჯამებელი და პროცენტული მონაცემები უნდა შეესაბამებოდეს ტექსტში მოყვანილს.

6. ფოტოსურათები უნდა იყოს კონტრასტული; სურათები, ნახაზები, დიაგრამები - დასათაურებული, დანომრილი და სათანადო ადგილას ჩასმული. რენტგენოგრამების ფოტოასლები წარმოადგინეთ პოზიტიური გამოსახულებით **tiff** ფორმატში. მიკროფოტოსურათების წარწერებში საჭიროა მიუთითოთ ოკულარის ან ობიექტივის საშუალებით გადიდების ხარისხი, ანათალებების შედეგების ან იმპრეგნაციის მეთოდი და აღნიშნოთ სურათის ზედა და ქვედა ნაწილები.

7. სამამულო ავტორების გვარები სტატიაში აღინიშნება ინიციალების თანდართვით, უცხოურისა – უცხოური ტრანსკრიპციით.

8. სტატიას თან უნდა ახლდეს ავტორის მიერ გამოყენებული სამამულო და უცხოური შრომების ბიბლიოგრაფიული სია (ბოლო 5-8 წლის სიღრმით). ანბანური წყობით წარმოდგენილ ბიბლიოგრაფიულ სიაში მიუთითეთ ჯერ სამამულო, შემდეგ უცხოელი ავტორები (გვარი, ინიციალები, სტატიის სათაური, ჟურნალის დასახელება, გამოცემის ადგილი, წელი, ჟურნალის №, პირველი და ბოლო გვერდები). მონოგრაფიის შემთხვევაში მიუთითეთ გამოცემის წელი, ადგილი და გვერდების საერთო რაოდენობა. ტექსტში კვადრატულ ფხიხლებში უნდა მიუთითოთ ავტორის შესაბამისი N ლიტერატურის სიის მიხედვით. მიზანშეწონილია, რომ ციტირებული წყაროების უმეტესი ნაწილი იყოს 5-6 წლის სიღრმის.

9. სტატიას თან უნდა ახლდეს: ა) დაწესებულების ან სამეცნიერო ხელმძღვანელის წარდგინება, დამოწმებული ხელმოწერითა და ბეჭდით; ბ) დარგის სპეციალისტის დამოწმებული რეცენზია, რომელშიც მითითებული იქნება საკითხის აქტუალობა, მასალის საკმაობა, მეთოდის სანდოობა, შედეგების სამეცნიერო-პრაქტიკული მნიშვნელობა.

10. სტატიის ბოლოს საჭიროა ყველა ავტორის ხელმოწერა, რომელთა რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 5-ს.

11. რედაქცია იტოვებს უფლებას შეასწოროს სტატია. ტექსტზე მუშაობა და შეჯერება ხდება საავტორო ორიგინალის მიხედვით.

12. დაუშვებელია რედაქციაში ისეთი სტატიის წარდგენა, რომელიც დასაბეჭდად წარდგენილი იყო სხვა რედაქციაში ან გამოქვეყნებული იყო სხვა გამოცემებში.

აღნიშნული წესების დარღვევის შემთხვევაში სტატიები არ განიხილება.

Содержание:

Kosenkov A., Stoliarchuk E., Belykh E., Sokolov R., Mayorova E., Vinokurov I. RESULTS OF RESECTION METHODS OF TREATMENT IN PATIENTS WITH GIANT PYLORODUODENAL ULCERS COMPLICATED BY PERFORATION AND BLEEDING	7
Клименко М.В. ДИАГНОСТИЧЕСКОЕ И ПРОГНОСТИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ПРОТИВОВОСПАЛИТЕЛЬНОГО ЦИТОКИНА TGF- β 1 В ВЫБОРЕ ХИРУРГИЧЕСКОЙ ТАКТИКИ ПРИ ОСТРОМ ПАНКРЕАТИТЕ	13
Грабский А.М. РЕТРОСПЕКТИВНЫЙ КЛИНИКО-ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РАСПРОСТРАНЕННОСТИ МОЧЕКАМЕННОЙ БОЛЕЗНИ В РАЗЛИЧНЫХ РЕГИОНАХ АРМЕНИИ	19
Sklyarova V., Kyshakevych I., Volosovsky P., Sklyarov P., Kupchak I.M. EPIDEMIOLOGICAL FEATURES OF CHRONIC ENDOMETRITIS IN REPRODUCTIVE AGE WOMEN WITH DISORDERS OF REPRODUCTIVE HEALTH.....	27
Центило В.Г., Удод А.А. ЭФФЕКТИВНОСТЬ УСОВЕРШЕНСТВОВАННОЙ СУПРАГИОИДНОЙ И СУПРАОМОГИОИДНОЙ ШЕЙНОЙ ДИССЕКЦИИ В ЛЕЧЕНИИ РЕГИОНАРНЫХ МЕТАСТАЗОВ РАКА ЧЕЛЮСТНО-ЛИЦЕВОЙ ОБЛАСТИ.....	32
Virstiuk N., Matkovska N. PARAMETERS OF FIBRINOLYTIC AND ANTIFIBRINOLYTIC ACTIVITY IN PATIENTS WITH ALCOHOLIC LIVER CIRRHOSIS ASSOCIATED WITH ADIPOSITY	37
Kravchun P., Kadykova O., Narizhnaya A., Tabachenko O., Shaparenko O. ASSOCIATION OF CIRCULATING ADIPONECTIN, RESISTIN, IRISIN, NESFATIN-1, APELIN-12 AND OBESTATIN LEVELS WITH HYPERTENSION AND OBESITY	43
Тарасенко О.М., Кондратюк В.Е., Таранчук В.В., Кармазина Е.М., Кармазин Я.М. ВЛИЯНИЕ КОМПЛЕКСНОЙ УРАТСНИЖАЮЩЕЙ ТЕРАПИИ С ДОБАВЛЕНИЕМ СИНБИОТИКА НА ДИНАМИКУ КЛИНИКО-ЛАБОРАТОРНЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ У БОЛЬНЫХ ХРОНИЧЕСКИМ ПОДАГРИЧЕСКИМ ПОЛИАРТРИТОМ.....	48
Sokolenko M., Sokolenko L., Honchar H., Sokolenko A., Andrushchak M. THE ADVANCEMENTS IN TREATMENT OF HIV-INFECTED PATIENTS WITH HERPETIC INFECTION	56
Gulatava N., Tabagari S., Tabagari N. ASPECTS OF NUTRITION IN PATIENTS WITH CONGESTIVE HEART FAILURE	62
Авагимян А.А., Манукян И.А., Навасардян Г.А., Челидзе К.Л., Рисованный С.И. АТЕРОГЕННОЕ ВОЗДЕЙСТВИЕ ДИСБИОЗА РОТОВОЙ ПОЛОСТИ (ОБЗОР)	69
Абрамов С.В., Кириченко А.Г., Корнацкий В.М., Огоренко В.В., Томах Н.В. ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ ПОРТРЕТ УЧАСТНИКА БОЕВЫХ ДЕЙСТВИЙ И СТРЕСС-АССОЦИИРОВАННЫЕ НАРУШЕНИЯ.....	74
Курмышев М.В., Стасевич Н.Ю., Златкина Н.Е., Романов А.С., Каргон Е.А., Зарецкая Э.Г. ИСТОРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ И АНАЛИТИЧЕСКИЙ ОБЗОР СОЗДАНИЯ «КЛИНИК ПАМЯТИ» В МИРОВОЙ ПРАКТИКЕ.....	80
Труба Я.П., Радченко М.П., Головенко А.С., Беридзе М.М., Лазоришинец В.В. РЕЗУЛЬТАТЫ ХИРУРГИЧЕСКОГО ЛЕЧЕНИЯ ТРАНСПОЗИЦИИ МАГИСТРАЛЬНЫХ АРТЕРИЙ С ГИПОПЛАЗИЕЙ ДУГИ АОРТЫ.....	85
Herasymenko O., Klimanskyi R., Zharikov S., Herasymenko V. CLINICAL AND LABORATORY CHARACTERISTICS OF ACUTE LYMPHADENITIS IN CHILDREN	91
Panko N., Tsiura O., Shevchenko N., Zimnytska T. LIVER LESION IN CHILDREN WITH JUVENILE IDIOPATHIC ARTHRITIS WITH DIFFERENT DURATION OF METHOTREXATE TREATMENT	95

Усенова О.П., Моренко М.А., Ковзель Е.Ф., Шнайдер К.В., Влащенко К.Г. КЛИНИЧЕСКИЙ СЛУЧАЙ БОЛЕЗНИ ИММУННОЙ ДИСРЕГУЛЯЦИИ STAT3 GOF, АУТОИММУННОГО ЛИМФОПРОЛИФЕРАТИВНОГО СИНДРОМА	100
Khoroshukha M., Ivashchenko S., Bosenko A., Biletska V., Kovalenchenko V. GENDER-ASSOCIATED EFFECTS OF SEROLOGICAL MARKERS OF BLOOD GROUPS ON THE DEVELOPMENT OF ATTENTION FUNCTION OF YOUNG ADOLESCENT ATHLETES	103
Макалкина Л.Г., Ихамбаева А.Н., Ахмадьяр Н.С., Калиева Ш.С., Кузиков А.М. АНАЛИЗ ПОТРЕБЛЕНИЯ СИСТЕМНЫХ АНТИМИКРОБНЫХ ПРЕПАРАТОВ В ДЕТСКИХ СТАЦИОНАРАХ ЗА 2015-2017 ГГ. В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	111
Безарашвили С.И. ИЗУЧЕНИЕ СОДЕРЖАНИЯ СВИНЦА В ОРГАНИЗМЕ ДЕТЕЙ, ПРОЖИВАЮЩИХ В Г. ТБИЛИСИ.....	117
Yaremenko L., Grabovoi A., Cherkasov V., Lakhtadyr T., Shepelev E. REACTIONS OF ASTROCYTES AND MICROGLIA OF THE SENSORIMOTOR CORTEX AT LIGATION OF THE CAROTID ARTERY, SENSITIZATION OF THE BRAIN ANTIGEN AND THEIR COMBINATION.....	122
Pugovkin A., Erkudov V., Sergeev I., Khananashvili Y. THE PHYSIOLOGICAL BASIS FOR ASSESSMENT OF HAEMODYNAMIC PARAMETERS BY MEANS OF ARTERIAL PRESSURE PULSE WAVEFORM ANALYSIS IN PERIPHERAL ARTERIES	127
Seliukova N., Boyko M., Kustova S., Misiura K., Kamyshan A. PUBERTY GENESIS OF FEMALES-OFFSPRING RATS BORN TO MOTHERS WITH FETOPLENTAL INSUFFICIENCY	135
Васецкая О.П., Зубко Е.С., Проданчук Н.Г., Кравчук А.П., Жминько П.Г. ВЛИЯНИЕ N-ОКСИД-2,6-ДИМЕТИЛПИРИДИНА НА ВЫРАЖЕННОСТЬ ЦИТОГЕНЕТИЧЕСКИХ ЭФФЕКТОВ, ИНДУЦИРОВАННЫХ ЦИКЛОФОСФАМИДОМ В КЛЕТКАХ КОСТНОГО МОЗГА МЫШЕЙ.....	141
Чануквадзе И.М., Кикалишвили Л.А., Джандиери К.Д., Отарашвили Р.Т., Джандиери Л.А. АДАПТАЦИЯ ЖЕЛЧНЫХ ПРОТОКОВ ПОРТАЛЬНОГО КОМПЛЕКСА ПРИ МЕХАНИЧЕСКОМ ХОЛЕСТАЗЕ (ОБЗОР).....	148
Kodanovi L., Jokhadze M., Metreveli M., Berashvili D., Bakuridze A. INTRODUCTION OF AROMATIC PLANTS IN THE BATUMI BOTANICAL GARDEN AND THEIR RESEARCH FOR THE CONTENT OF BIOLOGICALLY ACTIVE COMPOUNDS	153
Chomakhashvili N., Chomakhashvili Z., Zosidze N., Franchuki K. ERGONOMIC PRINCIPLES IN MEDICINE AND DENTISTRY (REVIEW).....	158
Бараташвили З.З., Казахашвили Н.А., Герзмава О.Х. ПРОБЛЕМЫ МОНИТОРИНГА КАЧЕСТВА РАБОТЫ СТАЦИОНАРОВ ГРУЗИИ В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ COVID 19 (ОБЗОР).....	163
Слипченко С.А., Шишка А.Р., Булеца С.Б., Шишка Н.В., Слипченко А. С. ПРАВОВОЙ РЕЖИМ ДОНОРСКИХ ОРГАНОВ В МЕЖДУНАРОДНОМ ЧАСТНОМ ПРАВЕ	169
Deshko L., Kostenko Y., Koval I., Mikhailina T., Oliinyk O. THE RIGHT TO HEALTH: UKRAINE'S INTERNATIONAL OBLIGATIONS AND FINANCIAL ACTIVITY OF PUBLIC AUTHORITIES IN THE CONTEXT OF REFORMING THE NATIONAL HEALTHCARE SYSTEM.....	177
Kuntii A., Blahuta R., Stetsyk B., Sichkovska I., Harasym P. USE OF SPECIAL MEDICAL KNOWLEDGE BY A PRACTITIONER DURING INTERACTION WITH INVESTIGATOR IN THE INVESTIGATION OF ILLEGAL MEDICAL ACTIVITY	182
Южно А.А., Емельянов В.П., Павликовский В.И., Калашник Е.Н., Сиваш Е.М. РЕАЛИЗАЦИЯ ПРАВА НА ОХРАНУ ЗДОРОВЬЯ ПО МАТЕРИАЛАМ ПРАКТИКИ ЕВРОПЕЙСКОГО СУДА ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА.....	189
Муляр Г.В., Солоненко О.Н., Покальчук М.Ю., Плетнёва А.Е., Домброван Н.В. ПРАВОВОЕ ОБОСНОВАНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РЕАЛИЗАЦИИ ПРОГРАММЫ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ГАРАНТИЙ МЕДИЦИНСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ НАСЕЛЕНИЯ В УКРАИНЕ	195

три основных правовых подхода, применяемых в международном частном праве к эмбриону in vitro, а именно: 1) эмбрион in vitro – субъект права; 2) эмбрион in vitro – объект права; 3) эмбрион in vitro – промежуточное субъектно-объектное состояние, правовое явление sui generis.

რეზიუმე

დონორული უფლებამოსილების სამართლებრივი რეჟიმი საერთაშორისო საპროცესო სამართალში

¹ს.სლიპჩენკო, ¹ა.შიშკა, ²ს.ბუღეცა, ¹ნ.შიშკა,
¹ა.სლიპჩენკო

¹ხარკივის შინაგან საქმეთა ეროვნული უნივერსიტეტი;
²სახელმწიფო უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება “უკროდის ეროვნული უნივერსიტეტი”, უკრაინა

კვლევის მიზანია დონორი ორგანოების სამართლებრივი რეჟიმის დადგენა კერძო საერთაშორისო სამართალში.

კვლევის მასალას წარმოადგენს დონორის ორგანოების სამართლებრივი რეგულირება საერთაშორისო კერძო სამართალში, აგრეთვე საერთაშორისო სამართლო პრაქტიკა, სამეცნიერო შეხედულებები და იდეები სასწავლო საგანთან დაკავშირებით.

სამეცნიერო ანალიზზე დაყრდნობით, ავტორების მიერ გამოტანილია შემდეგი დასკვნები: ცოცხალი

დონორისგან ამოღებულ ორგანოს, ისევე როგორც გარდაცვლილი ადამიანის სხეულს, აქვს ორმაგი ხასიათი. ისინი მიეკუთვნებიან მატერიალურ საგნებს, რომლებსაც აქვთ როგორც ქონებრივი, ასევე არაქონებრივი ღირებულება. თუ ცოცხალი დონორისგან ან გარდაცვლილი პირის სხეულიდან ამოღებული ორგანო განიხილება, როგორც საკუთრება, მაშინ ისინი შეიძენენ სამოქალაქო მიმოქცევაში შეზღუდული ნივთების რეჟიმს. ამავე დროს, ასეთი საქონლის ქონებრივი კომპონენტი ხელს არ შეუშლის მათ ერთდროულად იმოქმედონ, როგორც არაქონებრივი იურიდიული ურთიერთობის ობიექტებმა. ამის გარდა, ავტორების მიერ გამახვილებულია ყურადღება in vitro ემბრიონზე, რომელსაც აქვს ადამიანის სხეულში ტრანსპლანტაციის პოტენციალი. სხვადასხვა საერთაშორისო ინსტანციის იურისპრუდენციის ანალიზზე დაყრდნობით, გამოითქვა მოსაზრება, რომ მას თავისი ბუნებით გააჩნია ბუნებრივი უნარი კანონით განხილული იყოს არა მხოლოდ როგორც საკუთრების და არაქონებრივი იურიდიული ურთიერთობების ობიექტი, არამედ, როგორც სამართლის სუბიექტი (კანონის კვაზი-სუბიექტი). ამ თვალსაზრისით, არსებობს სამი ძირითადი სამართლებრივი მიდგომა, რომელიც კერძო საერთაშორისო სამართალში გამოიყენება ინ ვიტრო ემბრიონის მიმართ, კერძოდ: 1) in vitro ემბრიონი არის კანონის სუბიექტი; 2) in vitro ემბრიონი - კანონის ობიექტი; 3) in vitro ემბრიონი - შეუღლებული საგნობრივი ობიექტის სახელმწიფო, იურიდიული ფენომენი sui generis.

THE RIGHT TO HEALTH: UKRAINE'S INTERNATIONAL OBLIGATIONS AND FINANCIAL ACTIVITY OF PUBLIC AUTHORITIES IN THE CONTEXT OF REFORMING THE NATIONAL HEALTHCARE SYSTEM

¹Deshko L., ²Kostenko Y., ²Koval I., ²Mikhailina T., ³Oliinyk O.

¹Taras Shevchenko National University of Kyiv; ²Vasyl' Stus Donetsk National University;

³Kyiv National University of Trade and Economics, Ukraine

The right to health is one of the fundamental human rights in any democratic society. It is reflected in international documents of universal and regional status. These lawfully normative acts impose legal obligations onto the member-states: they are to take all necessary steps, including ones of legislative and administrative nature, regardless of the level of economic development” [3,6]. Guarantee on human right to health by the state, which includes implementation, safety and protection, is the key-point to progressive development in various spheres of life and strengthening of national security.

For over two decades the policy of World Healthcare Organization (hereinafter – the WHO) entitled “Health for All” has been widely used by all the WHO member-states of European Region as the fundamental model for national health policy, as well as a tool for policy development, and as a starting point for defining national health goals. “Health – 2020” became the foundation for a new European healthcare strategy [7]. Its goal was to improve health significantly and raising of the well-being of the population, reduce health inequalities, strengthen public health and ensure that health systems are targeted at people's

needs being characterized by high quality of care and adherence to the principles of general public outreach, social justice and sustainability” [7]. S. Linnik rightly emphasizes that “the fundamentals of the strategy are addressed to different audiences, both within and outside government agencies, inspiring them and offering optimal ways to address the complex health challenges of the 21st century. They find their endorsement in the value of the “Health for All-21” strategy [7].

In Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine approved the National “Health – 2020: Ukrainian Dimension” program being in accordance with the priorities of the new European strategy and the main directions of public healthcare policy [14]. This Concept states the well-known facts: “... in Ukraine the healthcare system requires objective assessment and development of long-term measures aimed at improving the effectiveness of reform, as it is not able to ensure the implementation of the constitutional rights of Ukrainian citizens fully in the area of healthcare caused by the deficit of financial resources, decreased quality of care, poor logistics. The main challenges to the proper functioning of the national healthcare system can be attained

through the mobilization of additional financial resources. However, the main problems of the industry lie just not in the scarcity (limitation) of financial resources for healthcare, but also in the lack of incentives to increase the efficiency of their use" [10]. Particular importance in this context gains the financial activity of public authorities of Ukraine.

Thus, according to the Ministry of Healthcare, "... the resources existing in the system are ineffective. Despite the fact that Ukrainians make contributions into medicine on the level of about 3 billion UAH annually through taxes, 640 000 of Ukrainian families are financially devastated by illness, because they have to pay for expensive treatment on their own" [11].

The purpose of this article is to identify the peculiarities of the financial activities of public authorities in the context of a thorough reform of the healthcare system in Ukraine and to evaluate the compliance of national legislation with international norms and standards.

Material and methods. The methodological basis of the conducted research is the general methods of scientific cognitivism as well as concerning those used in legal science: methods of analysis and synthesis, formal logic, comparative law etc.

Main part. The right to health is established within international documents of universal nature (Universal Declaration of Human Rights 1948 [5], International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights 1966 [9], International Covenant on Civil and Political Rights 1966 [8], Declaration on the Rights of Persons with Disabilities 1975 [1], Declaration on the Rights of Persons with Mental Disabilities 1971 [2], etc.) and of regional nature (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms 1950, European Social Charter (revised) 1996, etc.). Scholars and practitioners rightly emphasize that "legal acts data impose legal obligations on the member-states: they are to take all necessary steps, including legislative and administrative ones, regardless for the level of economic development" [6,12].

The WHO and other international organizations consider financing function as the major of the healthcare system in any country of the world. It is well-known that the fulfillment of the tasks and functions assigned onto the state in the field of healthcare is connected with the necessity of using relevant elements of the financial system [13,16]. In 2017, a thorough reform of the healthcare system was initiated in Ukraine. One of the cornerstones of this reform has become the financial activity of public authorities.

Therefore, financial activity is conditioned precisely by the objective necessity of collecting, distributing, redistributing and using centralized and decentralized funds, which provide not just theoretical but practical fulfillment and implementation of tasks and functions of the state in the sphere of healthcare.

Ukraine, managing its finances and acting in financial relations as the subject of power and as the owner of the means of production, establishes an appropriate procedure for mobilization and usage of monetary funds. The competent authorities act on behalf of the State in this respect [4].

As for January, 2020 the main stock source of financing for the renewed healthcare system in Ukraine has been still being held by the State Budget of Ukraine, receiving costs from national taxes. Payments for the treatment of particular individual are not linked to the amount of his individual contributions. The budgetary funds for the financing of medicine are distributed through a new, modern mechanism for strategic procurement of medical services. This is just the way of transition from financing the statutory estimates of healthcare institutions like budget

institutions calculated according to their existing infrastructure (number of beds, staff, etc.), to paying of the result (i. e. actually treated cases or ascribed population) on for institutions that are transformed into autonomous providers of these services, as well as on for pharmacies being providers of medicine prescriptions. In this way, the principle of "money goes after the patient" but not after the infrastructure of healthcare institutions and other providers of different services has been recently introduced in Ukraine [14].

According to Article 3 of the Law of Ukraine "On State Financial Guarantees of Public Healthcare Services" [18], the state guarantees full payment according to the tariff on the expense of the State Budget of Ukraine for providing citizens with the necessary medical services and medicines provided for by the program of medical guarantees. The State Budget of Ukraine provides financial support for public healthcare programs, epidemic measures, medico-social expertise, activities related to forensic and psychiatric expertise, and other programs in the field of healthcare, which ensure the performance of national functions, according to the list approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine. The rights and guarantees relating to healthcare, medicines provided by other laws of Ukraine for certain categories of persons are funded under separate programs at the expense of state and local budgets, trust funds and other sources not prohibited by the Law. Except this, additional state financial guarantees for the provision of medical services and medicines may be established by the laws of Ukraine.

Local self-government authorities, within their competence, can finance local programs for the development and support of municipal healthcare institutions, in particular for the upgrading of material and technical base, major repairs, reconstruction, increase of remuneration of medical workers ("local stimulation" programs), as well as local healthcare service delivery programs, local public healthcare programs and other medical aid programs.

According to the Article 4 of the Law of Ukraine "On State Financial Guarantees of Public Healthcare Services" within the framework of the program of medical guarantees, the state guarantees to the citizens, foreigners, non-citizenship persons permanently residing on the territory of Ukraine and persons recognized as refugees or persons in need of additional protection, full payment at the expense of the State Budget of Ukraine and all necessary medical services and medicines related to the provision of them: 1) emergency medical aid; 2) first medical aid; 3) secondary (specialized) medical aid; 4) tertiary (highly specialized) medical care; 5) palliative care; 6) medical rehabilitation; 7) medical care for children under 16; 8) pregnancy and childbirth care. In accordance with the aforementioned Law, foreigners and non-citizenship persons temporarily residing on the territory of Ukraine are provided with the payment of necessary medical services and medicines related to the provision of emergency medical aid the state within the framework of the medical guarantees program. Those persons are obliged to compensate the state for the full cost of medical services and medicines, provided in accordance with the procedure established by the Cabinet of Ministers of Ukraine, unless otherwise was provided by international treaties or laws of Ukraine. Medical services and medicines related to the provision of other types of medical care are paid by foreigners and non-citizenship persons temporarily residing on the territory of Ukraine at their own expense, voluntary health insurance or other sources not prohibited by law.

In addition, this law states that the program of medical guarantees determines the list and volume of medical services and medicines, payment of which is guaranteed at the expense of the

State Budget of Ukraine. Medical services and medicines not included into the program of medical guarantees are not payable at the expense of the State Budget of Ukraine provided for the implementation of the program of medical guarantees, but may be covered at the expense of the State Budget of Ukraine provided for implementation of the relevant state programs and measures, local budgets, health insurance, businesses and individuals, and other sources not prohibited by law. The program of medical guarantees is approved by the Verkhovna Rada (Supreme Council) of Ukraine as part of the Law on the State Budget of Ukraine for the respective year. The amount of funds of the State Budget of Ukraine for the implementation of the program of medical guarantees is determined annually in the Law of Ukraine on the State Budget of Ukraine as a share of gross domestic income (in percentage) of no less than 5 percent of gross domestic income of Ukraine. Expenditure on medical guarantee program is protected item of budget expenditures. Narrowing of the program on medical guarantees is not allowed, except cases established by the law (Article 4 of the Law of Ukraine "On State Financial Guarantees of Public Health Services").

The ultimate goal of Ukraine's healthcare system reform is to secure the procurement of such services through a single national customer. On March 30, 2018, the National Health Service of Ukraine was established as the central executive body, which activities are directed and coordinated by the Cabinet of Ministers of Ukraine through the Minister of Healthcare, who implements the state policy in the field of public financial guarantees for public health services. Since 2020, facilities at all levels of care have been funded through the National Health Service.

According to the part 3 of the Regulation on the National Health Service of Ukraine [15] the main tasks of this service are: 1) implementation of the state policy in the field of public financial guarantees of public health services under the program of state guarantees of public health services (program of medical guarantees); 2) fulfillment of the functions of the medical services and medicines customer under the program of medical guarantees; 3) submitting to the Minister of Healthcare proposals for ensuring the formulation of state policy in the sphere of public financial guarantees for health care of the population.

Financial activities are carried out in accordance with certain principles, the main of which are guaranteed by the Constitution of Ukraine. In particular, they are: the principle of legality that means the implementation of financial activities at all stages of the movement of monetary funds with clear regulation of their rules of financial law, the possibility for applying state coercion. The principle of planning presupposes the implementation of financial activities in a clearly ordered, consistent, balanced form with the detailed consolidation of procedures, order of movement of these funds. The principle of publicity is expressed in the interconnection of the movement of financial flows, the ratio and balance of different flows, cash funds, brought to the public, other subjects of the content of projects of financial and legal acts, summary acts on the results of their application. The principle of systematic means the implementation of the financial activities among interdependent institutions of the financial system in terms of correlation, interpenetration of the financial system elements of the state (budget system, credit system, mandatory state insurance, corporate finance) [4].

The new financing model is based on the following principles: financial protection which presupposes inadmissibility of catastrophic expenses of citizens in case of illness or refusal to receive necessary medical care due to the inability to pay it at the moment of receipt; universality of coverage and fairness of

access to care, ensuring access to state-guaranteed services for all who need them; transparency and accountability which is the inadmissibility of the use of corruption schemes, clarity of obligations of all parties, openness on the usage of public funds; efficiency, that means that maximum possible return of every Ukrainian Hryvnia invested into healthcare system from the budget, better quality and accessibility of services for patients, better working conditions and income for doctors; freedom of choice, that is the opportunity for every patient to receive care at the healthcare facility that meets his or her needs in the best way; competition of suppliers, that is involvement of suppliers of all forms of ownership, which creates the motivation to provide better services, implement scientifically grounded and cost-effective working methods, ensure compliance with clinical protocols and professional standards; predictability of the amount of medical services in the state budget being full strategic planning of healthcare and its costs expenditure; subsidiarity, which is the establishment of powers for the health care system financing and the provision of healthcare at the lowest possible level of authority, which ensures adequate accessibility, proper quality and the best possible cost-effectiveness of this care (help), as well as involvement of necessary resources.

Methods of financial activity are not just frozen forms of the movement realization of monetary funds and their provision. It goes without saying, they can change over time, and acquire some new content. These changes are based on the transformation of the state itself, the change of its tasks. For example, since the early 90's of 20th century the method of mandatory mobilizations has been developing quite actively, the tax system of Ukraine has been going complicated, which was used very restrained in the Soviet period, etc. [4].

According to Article 32 of the Law of Ukraine "On Local Self-Government" [17], the powers of local self-government include management of healthcare institutions, organization of their material, technical and financial support, organization of healthcare and catering in communal healthcare establishments, provision within the powers granted of availability and free of charge healthcare on the respective territory, as well as the development of all types of healthcare, including the network of healthcare facilities training and professional development of specialists.

At the same time, as noted by the Ministry of Healthcare of Ukraine, "... local governments face a number of obstacles to the effective implementation of these powers. The allocation of significant fiscal funds from local budgets for the financing of medicine is forced to co-pay current expenditures for the provision of basic medical services, but not to the development of public health facilities and their staff" [11]. The introduction of a new model of financing the healthcare system involves not just simple retaining of the local governments powers within the sector, but enhancing them by creating opportunities for their full implementation. Under the new model medical guarantee program is financed from the national state level. Local budget funds are directed to: 1) ensuring the operation of the system; 2) implementation of local programs.

Conclusions. 1. Ukraine is a party to the universal and regional international treaties which are aimed to protect human rights in the field of healthcare. The right to health is one of the fundamental human rights. For fulfilling its obligations under international treaties, Ukraine amends its current legislation and practices; makes changes to administrative practice; provides legal expertise of bills; provides training in the study of international treaties and practice of international judicial institutions to categories of workers whose professional activity is related

to law enforcement, as well as to the detention of people in conditions of imprisonment; takes up measures to ensure that systemic deficiencies are eliminated and that breaches of international treaties caused by these deficiencies are stopped. On a regular basis Ukraine submits national reports on the fulfillment of obligations under international treaties for consideration by the relevant contracting authorities that monitor their compliance with countries.

2. The WHO and other international organizations of universal and regional status consider financing function as the main function of the healthcare system in any country on the world. For more than two decades, all member-states of the European Region have been using the WHO's "Health for All". "Health 2020" policy as the foundational model for national healthcare policy, as well as the tool for developing this policy, and as a starting point for defining national health tasks. "Health 2020": Ukrainian Dimension" has become a cornerstone for the new European health strategy. In accordance with the priorities of the new European strategy and the main directions of public healthcare policy in Ukraine, the National Health 2020 Program: The Ukrainian Dimension has been approved as one of the fundamental issues of the financial activity of public authorities.

3. The peculiarity of the role of the state in the sphere of financial activity has been established; it has a dual nature: 1) the state is the bearer of power exercised and realized in the sphere of financial activity; 2) the state is a business entity in the field of healthcare. Taking into account the peculiarities of financial activity, some features of financial activity in the field of healthcare were specified: it has a sectoral characteristics (health care); it is implemented by state bodies and local self-government authorities (powers of self-government); delegated powers; it combines direct management using imperative methods and indirect management; it is carried out through the activities of both representative and executive bodies of state power and local self-government.

Financial activities are carried out in accordance with the following basic principles: legality; planning; publicity; systematic. The new model of healthcare financing in Ukraine is based on the following principles: financial protection; universality of coverage and fairness of access to care; transparency and accountability; efficiency; freedom of choice; competition of suppliers; predictability of the amount of medical services in the state budget; subsidiarity.

The state guarantees full payment in accordance with the tariff at the expense of the State Budget of Ukraine for providing citizens with the necessary medical services and medicines provided for by the program of medical guarantees. The State Budget of Ukraine provides financial support for public health programs, epidemic measures, medico-social expertise, activities related to forensic and psychiatric expertise, and other programs in the field of healthcare that ensure the performance of national functions, according to the list approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine. Within their competence, local self-government bodies can finance local programs for the development and support of municipal healthcare institutions, in particular for the upgrading of their material and technical base (logistics), major repairs, reconstruction, increase of remuneration of medical employees ("local incentives" program), as well as local health service delivery programs, local public health programs and other health programs. The ultimate goal of Ukrainian healthcare reform is to secure the procurement of such services through a single national customer, which is the National Health Service of Ukraine.

REFERENCES

1. Декларація про права інвалідів 1975 р. Available from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_117.
2. Декларація про права розумово відсталих осіб 1971 р. Available from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_119/
3. Дешко Л.М. Конституційне право на звернення до міжнародних судових установ та міжнародних організацій [Монографія]. Ужгород; 2016. 486 с.
4. Дмитрик О. О., Криницький І. Є., Лукашев О. А., Кучерявенка М. П. Фінансове право. [Підручник]. Available at: https://pidruchniki.com/2015073165540/pravo/publiczna_financeva_diyalnist
5. Загальна декларація прав людини 1948 р. Available from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
6. Кіндзерський В.І. Роль міжнародного та конституційного законодавства в формуванні системи охорони здоров'я в Україні. Available from: http://medicallaw.org.ua/uploads/media/02_137_01.pdf.
7. Лінник С. О. Стратегія ВООЗ «Здоров'я-2020» як засіб прискорення прогресу в досягненні максимального потенціалу у сфері охорони здоров'я населення. Available from: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2013-1/doc/4/06.pdf>.
8. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. Available from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043
9. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. Available from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042.
10. Мокрицька А. Б. Фінанси охорони здоров'я: Теоретичні підходи та проблеми організації // Наукові записки. Срія «Економіка»; 2012. Випуск 20: 144-147.
11. Реформа системи охорони здоров'я. Available from: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-sistemi-ohoroni-zdorovya>.
12. Buletsa S., Deshko L. Comprehensive Reforms of the Health Care System in Different Regions of the World // Medicine and Law; 2018. 37:4: 683-700. Available from: <https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/mlv37&div=52&id=&page=>
13. Buletsa S., Deshko L., Zaborovskyy V. The peculiarities of changing the health care system in Ukraine // Medicine and Law; 2019. Vol. 38, №3, 427-442.
14. Cabinet of Ministers of Ukraine, 2016. On Approval of the Concept of Health Care Financing Reform [online]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249626689>.
15. Cabinet of Ministers of Ukraine, 2017. Положення про Національну службу здоров'я України. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1101-2017-п>.
16. Novikova N., Deshko L., Gurzhii A. Leading approaches to modernization of state financial control: a case of Ukraine // Proceedings of the 2nd International Conference on Social, Economic and Academic Leadership (ICSEAL 2018). Advances in Social Science Education and Humanities Research; 2018. Voume 217: 149-156.
17. Parliament of Ukraine, 1997. Про місцеве самоврядування. [online]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
18. Parliament of Ukraine, 2017. On the State Financial Guarantees for Public Healthcare", 19 October [online]. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>.

SUMMARY

THE RIGHT TO HEALTH: UKRAINE'S INTERNATIONAL OBLIGATIONS AND FINANCIAL ACTIVITY OF PUBLIC AUTHORITIES IN THE CONTEXT OF REFORMING THE NATIONAL HEALTHCARE SYSTEM

¹Deshko L., ²Kostenko Y., ³Koval I., ²Mikhailina T., ³Oliinyk O.

¹Taras Shevchenko National University of Kyiv; ²Vasyl' Stus Donetsk National University; ³Kyiv National University of Trade and Economics, Ukraine

The article explores the issue of the human right to health as a fundamental one in a democratic society, international norms and standards, international obligations of Ukraine, as well as the financial activities of public authorities in the context of radical reform of the health care system in Ukraine. It is being focused onto the WHO's "Health for All" policy, as well as "Health 2020", which became the basis for a new European Health Strategy, the nationwide Health 2020: Ukrainian Dimension.

It is emphasized that the financing function of the WHO and other international organizations is considered to be the key function of the health system. The purpose of this article is of this article is to identify the peculiarities of the financial activities of public authorities in the context of a thorough reform of the healthcare system in Ukraine and to evaluate the compliance of national legislation with international norms and standards. The methodological basis of the conducted research is the general methods of scientific cognitivism as well as concerning those used in legal science: methods of analysis and synthesis, formal logic, comparative law etc.

The norms of international documents of universal and regional status, adopted by the new legislation of Ukraine in the light of radical reform of the health care system, are analyzed. The object of the study is the public relations that arise during implementation of financial activities by public authorities.

The research revealed measures taken by the state to fulfill its obligations under international treaties in the field of healthcare: amending the current legislation and practice of its implementation; making changes to administrative practice; providing legal expertise of bills; provision of training in the study of international treaties and the practice of international judicial institutions to categories of the employees whose professional activity is related to law enforcement, as well as to the detention of people (imprisoned); measures taken to ensure the elimination of systemic deficiencies and the cessation of breaches within international treaties caused by these deficiencies. Attention is drawn to the relation between the concepts of "public finances" and "public financial activities". The peculiarities of the legal organization of financial activity of the state and bodies of local self-government, the content of financial activity in the sphere of healthcare are revealed. The role of the state and local self-government bodies in financial activity as subjects of financial function is revealed. The principles, methods, forms of financial activity are described. It is emphasized that the new model of financing healthcare in Ukraine is based on the following principles: financial protection; universality of coverage and equity of access to care; transparency and accountability; efficiency; free choice; competition among suppliers; predictability of the volume of funds for medical services in the state budget; subsidiarity.

Keywords: right to health, international obligations, health financing model, financial activity, public authorities, state, bodies of local self-government.

РЕЗЮМЕ

ПРАВО НА ЗДОРОВЬЕ: МЕЖДУНАРОДНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА УКРАИНЫ И ФИНАНСОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ИНСТИТУТОВ ПУБЛИЧНОЙ ВЛАСТИ В КОНТЕКСТЕ РЕФОРМЫ НАЦИОНАЛЬНОЙ СИСТЕМЫ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

¹Дешко Л.Н., ²Костенко Ю.А., ²Коваль И.Ф.,
²Михайлина Т.В., ³Олейник О.В.

¹Киевский национальный университет им. Тараса Шевченко; ²Донецкий национальный университет им. Василя Стуса; ³Киевский национальный торгово-экономический университет, Украина

В статье проанализированы вопросы по правам человека на здоровье как основополагающего в демократическом обществе, международные нормы и стандарты, международные обязательства Украины, а так же финансовая деятельность институтов публичной власти в контексте коренной реформы системы здравоохранения в Украине.

Акцентируется внимание на Политике ВОЗ «Здоровье для всех» и «Здоровье-2020», которые явились основой новой европейской стратегии здравоохранения, общеевропейской программы «Здоровье-2020: украинское измерение». Подчеркивается, что функция финансирования ВОЗ и других международных организаций считается основной функцией системы здравоохранения. Анализируются нормы международных документов универсального и регионального характера, принятого нового законодательства Украины в свете коренной реформы системы здравоохранения.

Цель исследования - определить особенностей финансовой деятельности институтов публичной власти в контексте коренной реформы системы здравоохранения в Украине и оценить соответствие национального законодательства с международными нормами и стандартами.

Объектом исследования являются общественные отношения, возникающие при осуществлении финансовой деятельности институтами публичной власти. Методологической основой проведенного исследования являются общие и специальные методы научного познания (формально-логический метод, сравнительно-правовой, структурно-логический).

В результате проведенного исследования выявлены меры, принимаемые государством для исполнения своих обязательств в рамках международных договоров в сфере здравоохранения: внесение изменений в действующее законодательство и практику его применения; внесение изменений в административную практику; обеспечение юридической экспертизы законопроектов; обеспечение профессиональной подготовки по изучению международных договоров и практики международных судебных учреждений категориям работников, профессиональная деятельность которых связана с правоприменением, а также с содержанием лиц в условиях лишения свободы; принятие мер с целью обеспечения устранения недостатков системного характера, прекращения вызванных этими недостатками нарушений международных договоров.

Акцентируется внимание на соотношении понятий «публичные финансы» и «публичная финансовая деятельность». Выявлены особенности правовой организации

финансовой деятельности государства и органов местного самоуправления, содержание финансовой деятельности в сфере здравоохранения. Выявлена роль государства и органов местного самоуправления как субъектов финансовой деятельности. Охарактеризованы принципы, методы, формы финансовой деятельности. Акцентировано внимание на том, что новая модель финансирования здравоохранения в Украине базируется на следующих принципах: финансовая защита; универсальность покрытия и справедливость доступа к медицинской помощи; прозрачность и подотчетность; эффективность; свободный выбор; конкуренция поставщиков; предсказуемость объема средств на медицинские услуги в государственном бюджете; субсидиарность.

რეზიუმე

ჯანმრთელობის უფლება: უკრაინის საერთაშორისო ვალდებულებები და საჯარო ხელისუფლების ინსტიტუტების ფინანსური საქმიანობა ჯანდაცვის ეროვნული სისტემის რეფორმის კონტექსტში

¹ლ. დეშკო,²ი. კოსტენკო,²ი. კოვალა,²ტ. მიხაილინა,
³ო. ოლეინიკო

¹კიევის ტ. შევჩენკოს სახ. ეროვნული უნივერსიტეტი;
²დონეცკის ვასილ სტუსის სახ. ეროვნული უნივერსიტეტი; ³კიევის ეროვნული სავაჭრო-ეკონომიკური უნივერსიტეტი, უკრაინა

სტატიაში შესწავლილია ადამიანის ჯანმრთელობის უფლება, როგორც ფუძემდებლური უფლება დემოკრატიულ საზოგადოებისათვის, ასევე, საერთაშორისო ნორმები და სტანდარტები, უკრაინის საერთაშორისო ვალდებულებები, საჯარო ხელისუფლების ფინანსური ინსტიტუტების საქმიანობა უკრაინის ჯანდაცვის სისტემის ძირეული რეფორმის კონტექსტში.

ნატარებელი კვლევის მეთოდოლოგიურ საფუძველს წარმოადგენს სამეცნიერო შემეცნების ზოგადი და სპეციალური მეთოდები (ფორმალურ-ლოგიკური, შე-

დარებით-სამართლებრივი, სტრუქტურულ-ლოგიკური). ნატარებელი კვლევის შედეგად გამოვლენილია სახელმწიფოს მიერ ნატარებელი ღონისძიებები საკუთარი ვალდებულებების შესრულებისათვის ჯანდაცვის სფეროში გაფორმებული საერთაშორისო ხელშეკრულებების ფარგლებში: ცვლილებების შეტანა მოქმედ კანონმდებლობაში და პრაქტიკაში მისი გამოყენება; ცვლილებების შეტანა ადმინისტრაციულ პრაქტიკაში; კანონპროექტების იურიდიული ექსპერტიზის უზრუნველყოფა; პროფესიული მომზადების უზრუნველყოფა საერთაშორისო ხელშეკრულებების და საერთაშორისო სასამართლო დაწესებულებების პრაქტიკის შესასწავლად იმ კატეგორიის მუშაკებისათვის, რომელთა საქმიანობა დაკავშირებულია სამართალწარმოებასთან, ასევე, ადამიანების ყოფნასთან თავისუფლების აღკვეთის პირობებში; ღონისძიებების გატარება სისტემური ხასიათის ხარვეზების აღსაკვეთად, საერთაშორისო ხელშეკრულებების ამ ხარვეზებით გამოწვეული დარღვევების შეწყვეტა.

ყურადღება გამახვილებულია ცნებების “საჯარო ფინანსები” და “საჯარო ფინანსური საქმიანობა” თანაფარდობაზე. გამოვლენილია სახელმწიფოს და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების ფინანსური საქმიანობის სამართლებრივი ორგანიზების თავისებურებები, ფინანსური საქმიანობის შინაარსი ჯანმრთელობის დაცვის სფეროში, ასევე, სახელმწიფოს და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების, როგორც სუბიექტების როლი ფინანსურ საქმიანობაში. დახასიათებულია ფინანსური საქმიანობის პრინციპები, მეთოდები და ფორმები. ყურადღება აქცენტირებულია იმაზე, რომ უკრაინაში ჯანდაცვის დაფინანსების ახალი მოდელი ეფუძნება ისეთ პრინციპებს, როგორცაა: ფინანსური დაცვა, დაფარვის უნივერსალობა და სამედიცინო დახმარებაზე წვდომის სამართლიანობა, გამჭვირვალობა და ანგარიშვალდებულება, ეფექტურობა, არჩევანის თავისუფლება, მომწოდებლების კონკურენცია, სახელმწიფო ბიუჯეტში სამედიცინო მომსახურებისათვის ხარჯების განჭვრეტადობა, სუბსიდიურობა.

USE OF SPECIAL MEDICAL KNOWLEDGE BY A PRACTITIONER DURING INTERACTION WITH INVESTIGATOR IN THE INVESTIGATION OF ILLEGAL MEDICAL ACTIVITY

Kuntii A., Blahuta R., Stetsyk B., Sichkovska I., Harasym P.

Lviv State University of Internal Affairs, Lviv, Ukraine

Rather negative tendency concerning the inadequate quality of medical care in the healthcare sector of Ukraine has been forming, that is why more and more cases on illegal medical activity and negative consequences for the health of patients are reported in mass media and corresponding law enforcement agencies. One of the important places in the methodology of investigation of illegal medical activity is the issue of effective use of specialized knowledge, which is caused, first of all, by the peculiarities of the public relations sphere, which are affected by such criminal acts.

The results of case law generalization clearly show that the important place in the system of use among the branches used in the investigation of illegal medical activities belongs to the group of specialized medical knowledge in the form of involve-

ment of the specialist in the procedural actions.

The purpose of the article is to determine the procedural status of the specialist in the criminal procedural law of certain countries; coverage of procedural and forensic aspects of using special medical knowledge by the specialist basing on the comparison with Ukrainian legislation; establishing the role of the medical specialist in the form of interaction with the investigator through involvement in the process of investigation of illegal medical activity.

Material and methods. The materials of the study are the results of the analysis of 17 court decisions on committing illegal medical activity, delivered by the courts of Ukraine during 2013-2020; the results of the survey of 33 employees of the